ILUSTROWANE WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

Nr 91 Kwiecień Rok IX

POSZUKIWANY, AKTUALNY MATERIAŁ

WATYKAN
„SEDE VACANTE"
7 wartości * 8.50

WATYKAN
30 rozmaitych
ładne zestawienie
tylko 8.25

Gdańsk
„Historyczne" tak zwane
odwetowe 4 w * **2,20**
dto 4 w ⊙ **2,75**

Z powodu niespodziewanej dużej ilości zamówień nie dostarczamy jednemu klientowi ponad 5 serii.

AUSTRIA

100	rozmaitych	—.75
200	"	1.95
300	"	3.75
400	"	7.50
500	"	13.50
1000	rozm. ładny zbiór	195.—

CZECHOSŁOWACJA

50	rozmaitych	—.40
100	"	1.10
200	"	5.70
300	"	36.—

Lepsze wartości nowych wydań

ALBANII

dotąd nigdzie nie oferowane
Brakują w każ ym zbiorze!

1937 r. Jubileusz Prezydenta Republiki

Mi No 182,	1 fr mk	1.—
183,	2 fr mk	3.—
184,	3 fr mk	4.—
185,	5 fr mk	8.—

1928 r. z przedr. „Królestwo Albania"

Mi No 219,	1 fr mk	1.—
220,	2 fr mk	2.50
221,	3 fr mk	4.—
222,	5 fr mk	8.—

1927 r. Lotnicze z przedruk. „REP. SHOIPTARE"

Mi No 12,	1 fr mk	1.50
13,	2 fr mk	3.—
14.	3 fr mk	15.—

Cena kol. 11 wart. zamiast mk. 51.— **tylko zł 22.50**

Prosimy skorzystać z jedynej okazji
gdyż wkrótce należy liczyć się ze znaczną zwyżką cen na znaczki Albanii

SAARA

Dobroczynne 1934

40	+	10 cent.
60	+	20 cent.
1.—	+	50 cent.
1.50	+	75 cent.
2.—	+	1.— Frank
3.—	+	2.— "
5.—	+	5.— "

Michel Nr 171 — 177
wartość **Mk. 113.—**

Cena okazyjna
za serię 7 wartości * lub ⊙
tylko 33.—

Zestawienia Saary

10	rozmaitych	—.55
25	"	1.65
50	"	4.80
100	"	18.—

PORTO
dochodzi do każdego zamówienia oddzielnie!

Witkowski jest tani

BO DOSTARCZA NIE TYLKO ZNACZKI PO UCZCIWYCH NISKICH CENACH, ALE PRZEDE WSZYSTKIM ODPOWIADA ZA ICH JAKOŚĆ I PRAWDZIWOŚĆ

NOWOŚCI i OKAZJE

Ostatnie wydania

BELGIA
Czerwony Krzyż 8 w. * 5.25
dto na specjaln. ark. ⊙ 6.50

FRANCJA
Wyst. Nowy York 1 w. * —.60
Ministerst. P.T.T. 1 w. * —.30
A la gloire de Génie 1 w. * —.30
Cézanne 1 w. * —.60
Clemenceau 1 w. * —.20
Czerwony Krzyż 1 w. * —.30
Pomoc student 1 w. * —.35

FINLANDIA
nowe 4 mk. 1 w. * —.70

GRENLANDIA
nowa seria 7 wart. * 2.75

INDIE HOLENDERSKIE
na dzieci 5 wart. * 2.55

JUGOSŁAWIA
100-lecie poczty 5 w. * 2.60

zwracamy uwagę na nasze **niskie ceny** nowości

LIECHTENSTEIN
Rheinberg. zm. kol. 1 w. * 1.50
nowe lotnicze 7 w. * 7.80

MONACO
nowa seria 15 w. * 11.70

NIEMCY
„Reichsberufswettkampf" 2 w. * ⊙—.35
Wyst. Ogrodn. 2 w. * —.45
50-lecie Hitlera 1 w. * —.80

SŁOWACJA
przedr. na czeskich 1 w. * —.35
" 7 w. * 2.60
większe kompl. cena na zapyt.

WĘGRY
dobroczynne 5 w. * 2.25

1111

całego świata każdy inny.
Specjalne zestawienie
cena tylko zł 10.—
+ porto zł 0,80

Wielkie zestawienia krajowe

nadają się specjalnie do założenia lub uzupełnień zbiorów

300 rozm.	Belgia	8.50
200 "	Bułgaria	12.—
100 "	Czarnogórze	15.—
300 "	Czechosłow.	36.—
75 "	Estonia	10 50
100 "	Finlandia	2.55
150 "	Gdańsk	7.20
3 0 "	Jugosławia	27.—
150 "	Litwa	15.—
100 "	Luxemburg	6 75
500 "	Niemcy	11.50
150 "	Norwegia	13.50
300 "	Rosja	27.—
400 "	Rumunia	33.—
100 "	Saara	18.—
300 "	Turcja	12.75
30 "	Watykan	8.25
600 "	Węgry	40.—
100 "	Wintembergia	9.—
75 "	Kol. niem.	27.—
200 "	Kol. hiszp.	27.—
150 "	Kol włoskie	25.—
25 "	Angola	2.—
15 "	Arabia	4 20
20 "	"	7.20
50 "	Cejlon	8 —
100 "	Chile	9.75
50 "	Haiti	8.40
75 "	Japonia	4.
100 "	"	10.50
100 "	Kanada	9.60
200 "	Salvador	16.50

7000 tylko
EUROPA
w 7 zeszytach
ładny zbiór
Cena tylko 255,—

ZESTAWIENIA ZNACZKÓW CAŁEGO ŚWIATA

500 rozmaitych	1,80
1000 "	4,80
2000 "	13,50
3000 "	25,50
5000 "	105,—

Luksusowe albumy wkładkowe

format 20½ x 26 cm.
40 stron, po 7 pasków celofanowych solidna oprawa płócienna z zamkiem.
Cena zł 35.—
+ porto zł 1.—

to samo 20 stron, oprawa bez zamka
Cena zł 25.—
+ porto zł 1.—

format 15 x 11 cm.
12 stron, po 4 paski (celofanowe) oprawa płócienna zakładana.
Cena zł. 5.—
+ porto zł —.50

to samo 8 stron
Cena zł 4.—
+ porto zł —.50

Niezbędne przybory dla każdego filatelisty:

PINCETKI NIKLOWANE
Ia STAL
Format normalny 1,80
" mniejszy 1,00

NALEPKI DO ZNACZKÓW
Ia GATUNEK
Format średni 1000 szt. —,50
" większy 1000 " —,80

ZESZYTY DO ZNACZKÓW
Format mniejszy 150 pól
a) papier zwykły —,15
b) " cienki (do wymiany z zagranicą —,15
Format większy 500 pól
papier dobry —,30

KOPERTKI DO ZNACZKÓW
Paczka 100 sztuk 1,—

PORTO DO CEN NA PRZYBORY DOLICZAMY **OSOBNO**

Prośba do P. T. Klientów

Korespondencję do nas prosimy frankować filatelistycznie t. j. znaczkami na „Pomoc Zimową" lub „Fis" 20,45,75,1,2.3, zł historycznymi

z góry dziękujemy

ILUSTROWANE WIADOMOŚCI
FILATELISTYCZNE
MIESIĘCZNIK
POŚWIĘCONY SPRAWOM FILATELISTYKI

Prenumerata: Kwartalna 1.50, półroczna 2.75, roczna 5.50, zagranica cały rok zł 7.—

Wszelkie wpłaty za prenumeratę należy uiszczać zapomocą pocztowych przekazów rozliczeniowych z dopiskiem: ADMINISTRACJA „IL. WIAD. FIL." — kartoteka Nr 80

Korespondencję dotyczącą Redakcji i Administracjii „IL. WIAD. FIL." należy nadsyłać oddzielnie. Rękopisów nie zwracamy. — Artykułów nie honorujemy.

Nr 91 KWIECIEŃ 1939 ROK IX

Zebrane uwagi o niektórych błędnodrukach i falsyfikatach naszych wydań groszowych.

Błędnodruk, falsyfikat — to słowa, które elektryzują wielu zbieraczy, a szczególnie tych mniej zaawansowanych nieznających jeszcze dostatecznie tajników filatelistyki, jak wiadomo dziedziny wymagającej encyklopedycznych wiadomości. Sądzimy więc, że uwagi zebrane w niniejszym artykule, jakkolwiek odnoszą się do spraw naogół znanych, to jednak niejednego z naszych czytelników mogą jeszcze zainteresować i przestrzec równocześnie przed nabywaniem bezwartościowych fałszerstw.

Najpierw omówimy niektóre błędnodruki, a dla uniknięcia nieporozumień wyjaśniamy, że tematem naszych rozważań są tylko zupełnie wyraźne błędy i z tej przyczyny pomijamy wszelkiego rodzaju usterki.

Otóż pierwszym z takich błędnodruków, to znaczek 25 gr z rysunkiem orła w wieńcu, który ukazał się w roku 1924 w kolorze znaczka 40 groszowego tej samej edycji. Tylko niewielka ilość arkuszy posiadających ów błędnodruk przedostala się do okienek pocztowych, ponieważ błąd spostrzeżono i naprawiono go już podczas druku. Błędnodruk ten znajduje się w arkuszu jako 35 znaczek (5-ty znaczek czwartego poziomego rzędu). Powstał on w ten sposób, że podczas prac przygotowawczych do druku w planszy składającej się ze 100 odbitek znaczka 40 gr znalazła się omyłkowo jedna odbitka matrycowa znaczka 25 groszowego.

Do bardzo rzadko spotykanych błędnodruków należy podwójny lub odwrócony nadruk „Challenge 1934" na znaczku 30 gr z podobizną Żwirki i Wigury. W obydwu wypadkach błąd ten pochodzi z tak zwanych okienek w arkuszach. Nadruk odwrócony powstał prawdopodobnie w ten sposób, że po usunięciu jednego znaczka z arkusza podczas korekty wstawiono w to miejsce inny ale z odwróconym obrazkiem i taki arkusz potem przedrukowano. Przy powstaniu natomiast podwójnego nadruku wstawiono widocz-

nie w okienko arkusza jeszcze nieprzedrukowanego znaczek już raz przedrukowany.

Błędnodruki te należy uważać za całkiem przypadkowe i w żaden sposób nie można określić ich ilości.

W podobny zupełnie sposób jak wyżej opisane, powstały analogiczne błędnodruki tj. 25/80 gr z fragmentem rzeźby Wita Stwosza z odwróconym nadrukiem, podwójny nadruk znaczka prowizorycznego 1 zł/1,20 zł z Janem III pod Wiedniem, oraz odwrotka znaczka dopłaty 25 gr/1 zł z podobizną Prezydenta.







Przykłady powyższe mogą upoważnić do wysnucia przypuszczeń, że tego rodzaju błędnodruki znajdują się jeszcze wśród znaczków niewymienionych a należących do tak zwanych wydań prowizorycznych, albo zaopatrzonych nadrukiem okolicznościowym.

Wymienione błędnodruki są naogół cenione przez filatelistów, nieraz nawet bardzo wysoko i znajdują zawsze chętnych nabywców zwłaszcza wśród specjalistów.

Jak więc wskazują powyższe przykłady, znaczki zaopatrzone wszelkiego rodzaju nadrukami lub przedrukami ułatwiają powstawanie błędów, a równocześnie jak się o tym wkrótce przekonamy, są bardzo podatnym materiałem dla fałszerzy. Dlatego nie ma prawie ani jednego wydania prowizorycznego lub z okolicznościowym nadrukiem, które nie doczekałoby się sfałszowania. Zanim jednak przejdziemy do omówienia takich falsyfikatów zatrzymamy się na chwilę przy fałszerstwach dokonanych na szkodę poczty, a odnoszących się do znaczków normalnych.

Do fałszerstw takich należy znaczek 20 gr z okrętem — koloru czerwonego — wydany w r. 1927, który ukazał się wówczas w większych ilościach w Poznaniu. Dla orientacji należy zaznaczyć, że oryginalne znaczki tego wydania były wykonane drukiem rotacyjnym, podczas gdy falsyfikaty sporządzono litografią i zaopatrzono ząbkowaniem liniowym 10 3/4 zamiast skrzynkowym 12 3/4.

O fałszerstwie tym znajdujemy w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa P. i T. nr 23 z lipca 1927 r. co następuje:

„Fałszywy znaczek 20 gr z okrętem wykonany jest na papierze białym sposobem litograficznym. Wykonanie falsyfikatu zdradza się swym prymitywnym wyglądem w wykonaniu rysunkowym. Napisy „Poczta Polska" grubsze, wykrój liter nieprecyzyjny: litery „Gr" obok liczb „20" zalane i nieczytelne. Godło Państwa nieudolnie naśladowane. Ornamenty rysunkowe zalane, cieniowanie okrętu i fal morskich nieudolne. Perforacja nieco grubsza i odmienna niż w znaczkach autentycznych, w górnym i dolnym brzegu

w falsyfikatach — 14 dziurek, w autentycznych — 17, na brzegach bocznych w falsyfikatach — 18 dziurek — w autentycznych 21".

Poza tym na szkodę poczty wykonano falsyfikat znaczka 25 gr z godłem Państwa wydany w roku 1929, który różni się od oryginału mniej starannym wykonaniem, odmiennym papierem i ząbkowaniem liniowym 11 zamiast skrzynkowym 12 1/4 : 12 1/2.



Należy również wymienić falsyfikat znaczka 25 gr w kolorze czerwonobrunatnym, z serii wydanej z okazji 100 rocznicy powstania listopadowego, który różni się od prawdziwego również mniej starannym wykonaniem, odmiennym papierem i ząbkowaniem znowu liniowym 11 zamiast skrzynkowym 12 1/2 : 12 3/4.



Na szkodę poczty dokonano jeszcze fałszerstw na znaczkach wydanych w roku 1932/3 z godłem Państwa. Dotyczy to wartości 25 gr koloru żółtobrunatnego i 30 gr koloru różowego. Falsyfikaty te ukazały się w formacie nieco mniejszym od prawdziwych i na zwykłym papierze bez wodnych znaków. Wysokość falsyfikatu znaczka 25 gr wynosi $21\frac{1}{4}$ zamiast $22\frac{1}{2}$ mm, a ząbkowanie fałszywego falsyfikatu jest liniowe $12\frac{1}{2}$ zamiast skrzynkowe $12\frac{1}{4} : 12\frac{1}{2}$. Falsyfikat znaczka 30 gr zaopatrzono ząbkowaniem liniowym zamiast skrzynkowym $12\frac{1}{4} : 12\frac{1}{2}$.

c. d. n.

NOWOŚCI

EUROPA

ANGLIA. Wydano tu dwie wartości znaczków dopłatnych.

Znaczki dopłaty:

2 d — brunatny
3 d — fioletowy

BELGIA. Nowa seria znaczków dobroczynnych składa się z 8 wartości. Znaczki te posiadają dopłatę na Czerwony Krzyż.

Znaczki dopłaty (dobroczynne):









10 c + 5 c — brunatny
30 „ + 5 „ — czerwonobrunatny
40 „ + 5 „ — ciemnolila
75 „ + 5 „ — zielonkawołupkowy
1 fr + 25 „ — karminoworóżowy
1.75 „ + 5 „ — niebieski
2.50 „ + 2.50 fr — szarolila
5 „ + 5 „ — zielony

BUŁGARIA. W odmiennym kolorze ukazały się dwie wartości z roku 1936.

Znaczki opłaty:

30 st — jasnobrunatny
50 „ — karminowoczerwony





ESTONIA. Reprodukcja przedstawia tegoroczne znaczki dobroczynne, które opisaliśmy w poprzednim numerze.









FRANCJA. Na skutek zmiany taryfy pocztowej wydano kilka potrzebnych wartości.

Znaczki opłaty:

30 c — czerwony
1.25 fr — karminowoczerwowy
1.40 fr — lila
2.50 „ — zielony

Z okazji 100 rocznicy urodzin Pawła Cézanne wydano znaczek pamiątkowy.



Znaczek opłaty (pamiątkowy):

2.25 fr — niebieski

Poza tym ukazał się znaczek z dopłatą na rzecz pomnika w Lille wystawionego dla uczczenia tych, którzy jako cywilni zginęli podczas wojny światowej.

Znaczek opłaty (dobroczynny):

90 + 35 c — ciemnobrunatny



Pamięć Klemensa Adera upamiętniono również wydaniem znaczka lotniczego.

Znaczek lotniczy:

50 fr — ciemnoniebieski

FINLANDIA. Nowa wartość 4 mk przypomina zupełnie swoim rysunkiem znaczek $3^1/_2$ mk z roku 1938.



Znaczek opłaty:

4 mk — czarnobrunatny

GDAŃSK. Obiegowy znaczek lotniczy za 15 i 50 fen z r. 1935 wydano z nowym znakiem wodnym.

Znaczki opłaty:

16 fen — żółtopomarańczowy 50 fen — niebieski

GRECJA. W odmiennym kolorze ukazał się znaczek lotniczy z roku 1935.

Znaczek lotniczy:

10 dr — pomarańczowy

HISZPANIA. Ostatnio ukazały się znaczki wydane przez obydwa rządy. Ponieważ obecnie zostały już uregulowane sprawy wewnętrzne tego kraju, wobec tego nie rozróżniamy tych wydań i podajemy je w jednej rubryce.





Jedno przedstawia Izabelę i Ferdynanda Katolickiego

Znaczki opłaty:

20 c — szarofioletowy
25 „ — brunatnoczerwony
40 „ — brunatnofioletowy
1 pta — niebieski

Inne podobiznę Juan D La Cierva i autożyro na tle miasta





Znaczki lotnicze:

25 c — ciemnokarminowy
35 „ — fioletowolila
50 „ — czekoladowobrunatny
1 pta — niebieski



Oprócz tego wydano serię przedstawiającą charakterystyczne postawy bojowe.



Znaczki opłaty:

5 c — czarnobrunatny
10 „ — czarnofioletowy
25 „ — czarnozielony
45 „ — ceglastoczerwony
60 „ — czarnoniebieski
1.20 pta — oliwkowoczarny
2 „ — żółtopomarańczowy
5 pta — brunatny 10 pta — zielony

HOLANDIA. Obecnie reprodukujemy jedną z wartości serii dobroczynnej, którą opisaliśmy w numerze styczniowym.



JUGOSŁAWIA. Jubileuszowa seria znaczków dobroczynnych składa się z 5 wartości.





Znaczki opłaty (pamiątkowe):

0.50 + 0.50 d — żółtobrunatny i brunatny
1 + 1 „ — zielony i ciemnoszary
1.50 + 1.50 „ — czerwonobrunatny i brunatny
2 + 2 „ — fioletowy i fioletowobrunatny
4 + 4 „ — łupkowoszary







LIECHTENSTEIN. Nowowydane znaczki lotnicze przedstawia nasza reprodukcja.









Znaczki lotnicze!

10 r — lila
15 r — ceglasty
20 r — karminowy
30 r — niebieski

50 r — zielony
1 fr — czarnolila
2 „ — fioletowy







Wartość 5 rup. przedstawiająca Józefa Rheinbergera ukazała się w odmiennym kolorze

Znaczek opłaty:

5 r — zielony

MONACO. Seria znaczków obrazkowych składa się z 15 wartości.

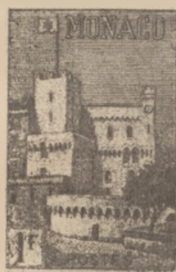












Znaczki opłaty:

20 c — czerwonolila
25 c — brunatny
30 c — zielony
40 c — brunatnoczerwony
45 „ — fioletowy
50 „ — zielony
60 „ — karminowy
75 „ — zielony
1 fr — brunatnoszary
2 fr — ciemnofioletowy
2.50 „ — ceglastoczerwony
3 „ — brunatnoczerwony
5 „ — niebieskozielony
10 „ — zielony
20 „ — ultramaryna

NORWEGIA. Obrazkowe znaczki z 1938 r. ukazały się na grubym papierze bez wodnych znaków.

Znaczki opłaty:

15 ö — oliwkowobrunatny
20 „ — brązowoczerwony
30 „ — ultramaryna

Znaczek urzędowy:

20 ö — czerwony

SŁOWACJA. Znaczki byłej Czechosłowacji przedrukowano napisem „Slovensky stat 1939".

Znaczki opłaty (tymczasowe):

5 h niebieski
10 „ — brunatny
20 „ — ceglasty
25 „ — zielony
30 „ - czerwonolila
40 „ — c. niebieski
50 „ — zielony
50 „ — zielony
60 „ — niebieski
60 „ — fioletowolila
1. kc — czerwonolila
1.20 „ — czerwonobrunatny
1.50 „ — karminowoczerwony
1.60 „ — oliwkowy
2 „ — zielony
2.50 „ — c. niebieski
3 „ — brunatny
3.50 „ — fioletowolila
4 „ — fioletowolila
5 „ — zielony



SZWECJA. W ostatnich dniach marca ukazał się w obiegu 100 ö znaczek z Gustawem V.

Znaczek opłaty:

10 ö — fioletowy

TURCJA. Dochód ze sprzedaży specjalnego znaczka przeznacza się na fundusz pomocy dzieciom.

Znaczek opłaty specjalnej:

1 k/2$^1/_2$ k — ciemnobrunatny i czerwony.

WATYKAN. Dla uczczenia pamięci zmarłego Papieża Piusa XI kilka znaczków zaopatrzono nadrukiem „SEDE VACANTE MCMXXXIX".



Znaczki opłaty (pamiątkowe):

5 c — brunatny i różowy
10 „ — szarozielony i zielony
20 „ — fioletowy i lila
25 „ — niebieski i jasnoniebieski
30 „ — czarny i żółty
50 „ — czarny i łososiowy
75 „ — karminowy i szary



WĘGRY. Z okazji przyłączenia do macierzy dawnych ziem wydano znaczki pamiątkowe.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

6 + 3 f — szarozielony
10 + 5 „ — oliwkowozielony
20 + 10 „ — ceglastoczerwony
30 + 15 „ — szarozielony
40 + 20 „ — łupkowy









FRANCJA. Oprócz wymienionych znaczków na stronie 6-ej wydano jeszcze wartość 90 + 35 c z okazji 75-lecia Czerwonego Krzyża. Na rzecz popierania wynalazków ukazał się znaczek za 75 + 50 c, a na sieroty po urzędnikach pocztowych znaczek za 90 + 35 c przedstawiający gmach ministerstwa P. T. T.

Znaczki opłaty (dobroczynne):

90 + 35 c — ciemnooliwkowozielony, niebieski i czerwony
70 + 50 c — ceglastoczerwony
90 + 35 c — niebieski

NIEMCY. Z okazji 50-ej rocznicy urodzin Adolfa Hitlera wprowadzono do obiegu znaczek pamiątkowy za 12 + 38 fen. Konkurs związków zawodowych upamiętniono wydaniem znaczków okolicznościowych za 6 i 12 fen. Wystawa ogrodnicza w Stuttgarcie posłużyła również za okoliczność do wydania znaczków za 6 + 4 i 15 + 5 fen.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):

12 + 38 fen. — karminowy
6 „ — zielony
12 „ — karminowy
6 + 4 fen. — zielony
15 + 5 „ — brunatnofioletowy

ZAMORZE.

AFRYKA POŁUDNIOWA. Nowowydany znaczek posiada napis: „SUID — AFRIKA".

Znaczek opłaty:
2 d. fioletowy i niebieski.

ALGERIA. Obiegową serię uzupełniono dalszymi wartościami.

Znaczki opłaty:
70 c — czerwonobrunatny
2,75 fr. — zielononiebieski

ALEXANDRETTA. Ostatnio ukazały się prowizoryczne znaczki opłatne i dopłatne.

Znaczki opłaty:
10 s./20 p. — pomarańczowy
25 s./ 2 k. — fioletowy
50 s./ 2 k. — fioletowy
75 s./2½k. — różowy
1½ k./ 3 k. — brun.-pomarańcz.
2½ k./ 4 k. — łupkowoczarny
5 k./ 8 k. — jasnoniebieski
12½ k./20 k. — oliwkowozielony
20 k./25 k. — błękit pruski

Znaczki dopłaty:
1 k./ 2 k. — bladoniebieski
3 k. — fioletowy
4 k./ 5 k. — niebieskozielony
5 k./20 k. — karminowy

ARGENTYNA. Obiegowy znaczek opłaty za 1 p. zaopatrzono jeszcze nadrukami: M. A.; M. H.; M. J.; M. O. P.; które oznaczają inicjały odnośnych ministerstw.

Znaczek urzędowy:
1 p. — brunatnoczarny i jasnonieb.

Oprócz tego dwie wartości obiegowej serii obrazkowej otrzymały nadruk:
„SERVICIO OFICIAL".

Znaczki urzędowe:
15 c. — łupkowoniebieski
50 c. — cynobrowoczerwony

AUSTRALIA. Znaczek za 3 d. z roku 1937 z podobizną Jerzego VI wydano obecnie na odmiennym papierze.

Znaczek opłaty:
3 d. — ciemnoniebieski

Poza tym zaopatrzono dziurkami w kształcie WA znaczek wartości 4 d. z r. 1938.

Znaczek urzędowy:
4 d. — zielony

BASUTOLAND. Znaczek dopłatny za 1 d. z r. 1933 ukazał się w odmiennym kolorze.

Znaczek dopłaty:
1 d. — różowy

BAHRAIN. Nadrukiem „BAHRAIN" zaopatrzono indyjski znaczek z Jerzym VI wartości 2 a.

Znaczek opłaty:
2 a. — ceglastoczerwony

BOLIWIA. Nowa seria znaczków obrazkowych składa się z 18 wartości.

Znaczki opłaty:
2 c. — zielony
4 c. — czerwonobrunatny
5 c. — karminowolila
10 c. — czarny
15 c. — szmaragdowozielony
20 c. — czarnozielony
45 c. — szary
60 c. — karminoworóżowy
75 c. — ciemnoniebieski
90 c. — pomarańczowy
1 b. — jasnoniebieski
2 b. — wiśniowy
25 c. — żółty
30 c. — niebieski
40 c — różowoczerwony
3 b. — fioletowy
4 b. — czerwonobrunatny
5 b. — brunatnolila

CHILE. Ostatnio wydano dwa znaczki opłatne i 1 lotniczy.
10 cts. — czerwony
40 cts — zielony

Znaczek lotniczy:
6 p. — czerwonobrunatny

CHINY. Nowe wartości dolarowe ukazały się w 2 kolorach.

Znaczki opłaty:
1 dol. — czerwonobrunatny i sepia
2 dol. — niebieski i czerwonobrun.
5 dol. — szkarłatny i czarny

EQUADOR. Z okazji olimpiady w La Paz ukazały się tu znaczki okolicznościowe.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):
5 c. — różowoczerwony
10 c. — niebieski
50 c. — oliwkowozielony
1 s. — fioletowy

Znaczki lotnicze (okolicznościowe):
5 c. — zielony
10 c — pomarańczowy
50 c. — czekoladowy
1 s. — czarny
2 s. — karminowy

FILIPINY. Wystawę poczty lotniczej w Manili upamiętniono wydaniem specjalnych znaczków.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):
8 c./26 c. — niebieskozielony
1 p./10 p. — szary

GUATEMALA. W lutym ukazały się 2 serie znaczków lotniczych, z których jedna służy do frankatury przesyłek krajowych, a druga do zagranicznych.

Znaczki lotnicze
(dla obrotu krajowego):
1 c. — brunatnooliwkowy i czerwonobrunatny
2 c. — karminowy i oliwkowy
3 c. — niebieski i brunatny
4 c. — purpur. i szmaragd.-zielony
5 c. — czerwonolila i niebieski
6 c. — cynobrowy i łupkowy
30 c. — niebieski i ciemnoczerwony
50 c. — cynobrowy i fioletowy
1 q. — zielony i kabaltowoniebieski.

(dla obrotu zagranicznego):
1 c. — oliwkowy i czarnobrunatny
2 c. — szmaragdowozielony i czarny
3 c. — jasnoniebieski i ciemnonieb.
4 c. — czerwony i ciemnoniebieski
5 c. — zielony i cynobrowy
10 c. — wiśniowy i stalowoniebieski
15 c. — niebieski i różowy
20 c. — zielony i jasnozielony
25 c. — brunatny i żółty
30 c. — różowy i szary
50 c. — żółty i jasnożółty
1 q. — pomarańczowy i zielony

GWINEA HISZPAŃSKA. Na hiszpańskich znaczkach umieszczono nadruk: „TERRITORIOS ESPAGNOLES DEL GOLFO DE GUINEA".

Znaczki opłaty:
10 c. — żółtozielony
15 c. — czarny
20 c. — fioletowy
15 c. — czerwony
25 c. — karminoworóżowy

HONDURAS. Nowowydane znaczki opłatne i lotnicze przedstawiają różne widoki.

Znaczki opłaty:
1 c. — żółty
2 c. — pomarańczowy
3 c. — czerwony
5 c. — pomarańczowy
8 c. — niebieski

Znaczki lotnicze
10 c. — czarnozielony
15 c. — jasnoniebieski
20 c. — szary
30 c. — zielony
40 c. — fioletowy
46 c. — czarnobrunatny
55 c. — zielony
66 c. — czarny
1 L. — oliwkowy
2 L. — czerwonobrunatny

IRAN. O podobnych motywach rysunkowych jak obiegowe znaczki wydano 4 nowe wartości.

Znaczki opłaty:
45 d. — czerwony
60 c. — pomarańczowobrunatny
75 d. — wiśniowy
3 r. — purpurowy

INDORE. Nowy znaczek przedstawia podobiznę maharadży.

Znaczek opłaty:
4 a. — żółtobrunatny

INDIE HOLENDERSKIE. Bez wodnych znaków ukazał się nowy znaczek dopłaty.

Znaczek dopłaty:
3½ c. — bladoczerwony

KANADA. Na skutek zmiany taryfy odnośnie obrotu pocztowego z USA wydano znaczek.

Znaczek pospieszny (tymczasowy):
10 c./20 c. — karminowy

KOLUMBIA. Nadrukiem nowej wartości zaopatrzono znaczek lotniczy z roku 1932 i znaczek opłatny z r. 1937.

Znaczek lotniczy (tymczasowy):
15/20c. — karminowy i brązowoziel.

Znaczek opłaty (tymczasowy):
10/12 c. — ciemnoniebieski

MAROKKO FRANCUSKIE. Znaczek za 50 centów przedrukowano.

Znaczek opłaty (tymczasowy):
40/50 c. — ciemnoniebieski

MOZAMBIK. W odmiennych kolorach ukazały się znaczki doboczynne z r. 1929, przedstawiające matkę z dzieckiem.

Znaczki opłaty (dobroczynne):
40 cts. — zielony, wiśniowy i czarny
40 cts. — pomarańczowożółty i czarny

NIKARAGUA. We wzorze „Park Dario utrzymano nowowydaną serię znaczków opłatnych.
1½ c. — zielony
2 c. — karminowozielony
3 c. — jasnoniebieski
6 c. — czerwonobrunatny
7½ c. — niebieskozielony
10 c. — czarnobrunatny
15 c. — pomarańczowy
25 c. — fioletowy
50 c. — jasnozielony
1 cor. — żółty

Poza tym dwa znaczki opłatne zaopatrzono nadrukiem: „VALE UN CENTAVO 1939".

Znaczki opłaty:

1 15 c. — zielony
1/10 c. — czerwonobrunatny

NOWA ZELANDIA. Nadrukiem „OFFICIAL" zmieniono 1 sh znaczek na urzędowy.

Znaczek urzędowy:

1 sh — ciemnozielony

PATIALA. Indyjski znaczek za ½ a. z Jerzym VI zaopatrzono nadrukiem: „SERVICE", a wyższe wartości znaczków opłatnych: „PATIALA STATE".

Znaczki urzędowe:

½ a. — czerwonobrunatny
15 r. — ciemnozielony i brunatny
25 r. — jasnofioletowy i łupkowy

PARAGWAJ. Trójkątny znaczek lotniczy z r. 1935/36 ukazał się w innym kolorze.

Znaczek lotniczy:

17 p. — żółtozielony

PERAK. Nowy znaczek przedstawia również podobiznę małego sultana.

Znaczek opłaty:

5 c. — brunatny

SALWADOR. Nowa seria znaczków obrazkowych składa się z 4 wartości.

Znaczki opłaty:

10 c. — pomarańczowożółty
20 c. — brunatny
50 c. — łupkowofioletowy
1 col. — czarny

SURINAM. Wydano tu nowy znaczek dopłatny.

Znaczek dopłaty:

½ c. — lila

URUGWAJ. Z podobizną generała Artigasa wydano dwa znaczki opłaty. Poza tym ukazał się jeszcze obrazkowy znaczek lotniczy.

Znaczki dopłaty:

1 c. — czerwony
10 c. — zielony

Znaczek lotniczy:

75 c. — czerwony

WENEZUELA. Znaczki wydane w r. 1916/23 przedstawiające popiersie generała Bolivara ukazały się na odmiennym papierze.

Znaczki opłaty:

40 c. — zielony
50 c. — fioletowy
3 bol. — pomarańczowy

ZNACZKI POLSKIE

ZARZĄDZENIE MINISTRA POCZT I TELEGRAFÓW

z dnia 7 kwietnia 1939 r.
o wydaniu kartek pocztowych.

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 63, poz. 481) zarządzam co następuje:

§ 1. Wydaje się oraz wprowadza do obiegu i sprzedaży następujące kartki pocztowe:

Poz.	Wartość	Rodzaj kartki	Kolor znaczka i druku
1	2 × 15 gr	podwójna (z opłaconą odpowiedzią)	czerwonobrązowy
2	15 gr	pojedyńcza	czerwonobrązowy
3	30 gr	pojedyńcza	czerwony

Na kartkach wytłoczony jest znaczek pocztowy, przedstawiający króla Kazimierza Jagiellończyka, opisany w ust. 1 lit. B. zarządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dn. 5 listopada 1938 r. o wydaniu znaczków, kartek i listów pocztowych (Dz. taryf p. t. i r. Nr 12, poz. 19).

Po lewej stronie kartek pocztowych wymienionych w poz. 2 i 3 umieszczono ilustracje, obrazujące działalność Polskiego Czerwonego Krzyża, a ponad nimi zdanie wypowiedziane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego o znaczeniu działalności Polskiego Czerwonego Krzyża.

Kartki pocztowe wymienione w poz. 1—3, o wymiarze 105×148 mm. tłoczone są na papierze kartonowym koloru kremowego.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 17-go kwietnia 1939 r.

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) E. Kaliński

Marian Nowina - Orlicki.

Znaczki pocztowe RSFSR.

W marcu 1917 r. car Mikołaj II widząc beznadziejną sytuację na frontach abdykował, składając losy państwa rosyjskiego w ręce konstytuanty uważając, że konstytuanta oparta silniej na masach ludowych niż carat, zdoła doprowadzić wojnę do pomyślnego końca. Rachuby te oczywiście zawiodły, wskutek ustawicznych tarć w łonie samej konstytuanty. Niemcy którzy lubią łowić ryby w mętnej wodzie i którym zależało na rozbiciu Rosji, celem zlikwidowania frontu wschodniego i rzucenia zluzowanych dywizyj niemieckich na front zachodni, dla ostatecznej rozprawy z Ententą, wysłały w zaplombowanym wagonie celem wywołania zamieszek Lenina i Trockiego do Rosji (o Stalinie w owym czasie nie było słychać). Ta krecia robota niemiecka która w przeszło dwadzieścia lat później skreśliła z mapy Europy państwo Czechosłowackie, doprowadziła do tego, że rządząca w Rosji partia mieńszewików znalazła się w listopadzie 1917 roku w mniejszości i rządy przeszły w ręce partii bolszewickiej z Leninem i Trockim na czele.

Słynny dekret Rady komisarzy ludowych (z października 1917 r.) postanawiał o bezpłatnym obrocie korespondencji zarówno wewnętrznej jak i zagranicznej. Ten stan rzeczy wytworzył paradoksalną sytuację, że przesyłki pocztowe leżały całymi miesiącami w urzędach pocztowych niezałatwione, z powodu braku zorganizowanej komunikacji. Tymczasem znaczki pocztowe stały się zupełnie bezużyteczne i w wielkich ilościach były niszczone, rwane, palone lub używane jako makulatura. W obliczu tak fatalnej gospodarki władze sowieckie opamiętały się. Uderzono na alarm i zniesiono dekret o wolności pocztowej, wydano odezwy do narodu o wprowadzenie płatnych usług pocztowych wychodząc z założenia, że jednak wprowadzona reforma zaprowadzi jakiś ład w ustawodawstwie pocztowym, a co najważniejsze, że znaczek pocztowy może stać się ważnym środkiem propagandowym. Nie mając jednak pod ręką własnych znaczków, używano pierwotnie do tego celu znaczków wydanych przez rząd Kiereńskiego, lecz nie puszczanych w obieg z przyczyn natury technicznej, oraz znaczków kas oszczędnościowych.

Lato 1921 roku przyniosło Rosji zmianę polityki ekonomicznej. Przekonano się niestety zapóźno, że pracująca bez wytchnienia maszyna drukarska nie może nastarczyć wielkim zapotrzebowaniom wzrastającym z dnia na dzień z powodu szalejącej drożyzny, dewaluacji rubla i pustej kasy państwowej. Zapoczątkowana przez Lenina polityka „Nepu" miała na celu zapełnienie pustej kasy państwowej przez powolne przywracanie prawa własności! Zreformowano więc i pocztę. Utworzono komisariat ludowy poczt i telegrafów, oraz pospiesznie wydano znaczki pocztowe, lecz tym razem już ściśle bolszewickie.

W sierpniu 1921 roku ukazała się pierwsza seria znaczków pocztowych drukowana sposobem litograficznym na papierze białym zwykłym bez znaków wodnych za wyjątkiem najwyższej wartości wykonanej sposobem stalorytniczym na papierze ze znakiem wodnym. Znaczki są cięte w formacie pionowym o wymiarach rysunku 25×30 mm., a dwie ostatnie wartości mają format poziomy.

1 rub. pomarańczowy
2 „ brunatny
5 „ niebieski
20 „ niebieski
40 „ niebieskostalowy

Znaczek 20-to rublowy posiada wymiar rysunku 39×23mm., a 40-to rublowy ma wymiary rysunku dwojakie: 37½×23 mm. i 38½×23 mm., przy czym ten ostatni znaczek istnieje w niejednakowym położeniu znaku wodnego. U znaczków o wymiarze 37½ mm. ciemny róg kwadratu odwrócony jest w górę albo w dół, a u znaczków 38½ mm. w lewo albo w prawo. Wszystkie znaczki tego wydania spotykają się w różnych odcieniach kolorów i z różnymi defektami jak: podwójne i potrójne odbicia znaczków na jednej i tej samej stronie, odbicie znaczków na odwrocie t. j. po stronie kleju, druk niecałkowity i t. p. Znaczki tego wydania sprzedawane były tylko w urzędach pocztowych Moskwy, Leningradu i Charkowa. Nakład znaczków był następujący: 1 rub. 399.400 sztuk, 2 ruble 398.450 sztuk, 5 rubli 543.330 sztuk, 20 rubli 298.760 sztuk i 40 rubli 174.980 sztuk. Na znaczkach zreprodukowano symbole władzy sowieckiej młot i sierp, a na najwyższej wartości robotnika zabijającego hydrę burżuazyjną i wyciągającego rękę do słońca wolności. Wszystkie znaczki posiadają u góry napis „poczta RSFSR" a u dołu wartość. c. d. n.

Włókiennictwo na znaczkach pocztowych.

Na znaczkach pocztowych można znaleźć odzwierciedlenie wszystkiego co poposiada jakikolwiek związek z zainteresowaniem człowieka współczesnego. Istnieją więc znaczki, które ilustrują różne dziedziny nauki, wojskowości, przemysłu, handlu, sportu itp.

Jak wiemy jednym z najpoważniejszych przemysłów światowych ostatnich dziesiątków lat jest niewątpliwie przemysł włókienniczy, dla którego kapitalne znaczenie posiadają surowce zwierzęce w postaci wełny lub sierści i roślinne jak bawełna. Z surowców tekstylnych należy wymienić również i te, których dostarczają nam owady, mianowicie przędzę jedwabnika. Ze zwierząt dostarczających wełny na pierwszym miejscu znajdują się owce wszystkich gatunków. Widzimy więc na australijskim znaczku wydanym w r. 1934 z okazji 100 rocznicy śmierci kapitana J. Macarthur barana o wspaniałym runie, a znaczek lotniczy tego kraju z 1929 r. przedstawia stado owiec, nad którym unosi się samolot Air Mail Service.

Na znaczku argentyńskim za 30 c. z serii obrazującej produkty kraju, a wydanej w roku 1935, przedstawiono typ rasowego barana lanasa. W Mongolii w r. 1932 ukazał się znaczek za 1 munga przedstawiający strzyżenie owiec. Znaczek z baranem wydano również w roku 1933 dla Wysp Falkandzkich, a stado owiec widzimy na znaczku trypolitańskim za 1.75 + 0.20 lira wydanym w roku 1929.

Przy okazji warto przypomnieć, że wełna służy do wyrobu sukna i tkanin do niego podobnych, oraz do wyrobu tkanin gładkich jak kamgarny. Na pierwszym miejscu pod względem produkcji wełny znajduje się Australia, następnie U. S. A., Argentyna, Nowa Zelandia, Afryka Południowa, Rosja itd.

Na znaczkach Peru z roku 1866 i 1873 widzimy lamy. Niektóre gatunki tego zwierzęcia zwane paco lub alpaka przypominają owcę i dostarczają długiej, cienkiej białej i czarnej szerści używanej do wyrobu tkanin. Do takich zwierząt szerściodajnych należy również poczciwy wielbłąd, którego przedstawia 2 c. znaczek Erytrei z roku 1933.

Z owadów dostarczających surowców przędzalnianych należy powszechnie znany motylek zwany jedwabnikiem. W 3-ch jego fazach rozwoju tj. jako gąsienicę, poczwarkę i motyla znajdujemy go na znaczku Libanu wydanym w roku 1930. Gąsienica tego owada przed przeistoczeniem się w poczwarkę wysnuwa nitki błyszczącego włókna tworząc wokoło siebie tak zwane kokony czyli oprzędy, które zbiera się przed rozwinięciem się motyla. Poczwarki znajdujące się w oprzędzie uśmierca się działaniem pary, a jedwab rozwija się w ten sposób, że po zmiękczeniu parą i wodą gorącą wierzchnią poplątaną warstwę oprzędów zużywa się jako tak zwany jedwab odpadkowy, a potem początki nitek zwykle kilku oprzędów chwyta się i nawija na motowidła. Pod względem produkcji jedwabiu na pierwszym miejscu jest Japonia, za nią Chiny, Włochy, Korea itd.

Najpoważniejszym jednak surowcem w przemyśle tkackim jest niewątpliwie bawełna, której włókno złożone z włosków wyrasta na powierzchni nasion rośliny. Przeważną część produkcji bawełny przerabia się w przemyśle włókienniczym. Poza tym służy ona do wyrobu waty, kolodium, papieru i materiałów wybuchowych. Największe zbiory bawełny osiągnęły Stany Zjednoczone, potem Indie Brytyjskie, Z. S. R. R., Egipt itd.

Krzew bawełny przedstawia znaczek argentyński za 20 pesos wydany w roku 1935, a gałązkę bawełny znaczki egipskie z roku 1927. Również znaczek peruwiański z roku 1931/2 wartości 15 c. przedstawia plantacje bawełny.

Dotychczas przedstawione znaczki uwidaczniały tylko surowce włókiennicze, ale istnieją i takie, na których widzimy przerabianie włókien lub fabrykację materiałów tekstylnych.

Do takich znaczków należą dwie wartości rumuńskiej serii dobroczynnej z r. 1905/6 przedstawiające królowę Carmen Sylvę przy kołowrotku lub wrzecionach. Również znaczek litewski wartości 1 litasa z roku 1933 przedstawia zajęcie przy kołowrotku. Krosna widzimy na znaczku Indii Holenderskich z roku 1931, a maszynę tkacką na znaczku Mongolii z roku 1932.

Zastanowić musi każdego filatelistę fakt, że na znaczkach państw posiadających ogromnie rozbudowany przemysł włókienniczy nie znajdujemy motywów rysunkowych zaczerpniętych z t.zw. wielkiego przemysłu włókienniczego. U nas sprawa zdaje się być zupełnie zrozumiała, gdy się zważy, że to najpoważniejsze źródło dochodu narodowego znajduje się przeważnie w rękach obcych a nierzadko wrogich. Ale tym bardziej należało-

by poprzeć całą siłą mniejsze warsztaty, te prawdziwie polskie i dlatego dobrze przysłużyłyby się sprawie polskiej nasze władze pocztowe, gdyby zdecydowały się wydać znaczki ilustrujące wyzwolenie z pod obcych wpływów jedną z najważniejszych gałęzi naszego życia gospodarczego tj. przemysłu włókienniczego.

ROZMAITOŚCI

Nowe znaczki polskie?

W zagranicznym piśmie filatelistycznym ukazała się wiadomość jakoby poczta nasza nosiła się z zamiarem wydania znaczka pamiątkowego za 30 gr z okazji III. Kongresu Polaków z zagranicy. Poza tym mają być wydane dwie wartości znaczków w 25 rocznicę powstania legionów. Przy okazji z prawdziwą przykrością stwierdzamy, że jakkolwiek niejednokrotnie zwracaliśmy się z prośbą do referatu prasowego Ministerstwa P. i T. o możliwie wczesne informowanie nas o projektowanych znaczkach, to jednak niestety dotychczas musimy prawie zawsze korzystać najpierw z obcych źródeł.

Taki stan rzeczy ułatwia oczywiście interesy zagranicznym wydawcom, ponieważ żeby coś wcześniej podać do wiadomości trzeba abonować pisma zagraniczne. Nam się wydaje, że winno być wręcz odwrotnie tj. tak aby zagranica chcąc czegoś dowiedzieć się o nas zmuszona była abonować nasze pisma. Inaczej nie pojmujemy obrony naszych polskich interesów.

Czekamy na znaczki lotnicze.

Już od dłuższego czasu nie posiadamy specjalnych znaczków lotniczych, mimo że wydania takie są w obiegu u prawie wszystkich państw świata. Z wielkim entuzjazmem została przyjęta przez nasze społeczeństwo ostatnio rozpisana pożyczka obrony przeciwlotniczej, sądzimy więc, że całkiem na miejscu byłoby wydanie specjalnej serii znaczków lotniczych obrazujących nasz wysiłek narodowy.

Pawilon filatelistyczny na światowej wystawie.

Zwiedzający wystawę w New Yorku będą mieli pierwszorzędną okazję do obejrzenia największej chyba wystawy filatelistycznej złożonej z oficjalnych eksponatów. Podobno buduje się specjalny pawilon, w którym wszystkie państwa mogą umieszczać swoje eksponaty i sprzedawać znaczki po cenie nominalnej. Wszystkie zarządy pocztowe otrzymały zaproszenie do wzięcia udziału w tej imprezie.

Dziwny zabobon na wschodzie.

Jak opowiadają znawcy wschodu, kupcy w Azji mniemają, że oderwanie znaczka pocztowego z koperty przynosi nieszczęście. To też z prawdziwą podobno gorliwością palą zaraz kopertę ze znaczkiem po otrzymaniu korespondencji. Zwyczaj ten zdaje się powoduje, że klasyczne okazy znaczków z krajów azjatyckich pochodzą przeważnie z listów adresowanych do Europy.

Liczba listów przewożonych przez pocztę.

Zastój gospodarczy wpływa hamująco na rozwój komunikacji pocztowej, a ożywienie ekonomiczne sprzyja rozwojowi poczty. Obserwujemy to na podstawie statystyk ostatnich lat. W roku 1928 obrót przesyłek listowych w Polsce wynosił 934.000.000 sztuk, w roku 1932 — 691.000.000 sztuk, a w roku 1937 — 9.8.000.000 sztuk. Jak więc widzimy, jeszcze dotychczas nie osiągnęliśmy poziomu z 1928 roku, a przecież gdy się zważy przyrost naturalny ludności, to sprawa ta przedstawia się jeszcze gorzej.

Są jednak kraje, które wykazują przyrost w tej dziedzinie np. Anglia posiadała w roku 1928 przesyłek listowych 6.565.000.000 sztuk, a w roku 1936 już osiągnęła 7.958.000.000 sztuk.

W zestawieniu jak powyższe posiadają przyrost między innymi: Japonia, Włochy, Belgia, Rosja, Holandia, Szwajcaria, Szwecja Węgry, a ubytek: Polska, Niemcy, Francja, Hiszpania, Rumunia i Jugosławia.

Na jednego mieszkańca najwięcej korespondencji przypada w Szwajcarii, bo aż 172 przesyłki pocztowe w ciągu roku, potem w Belgii — 170, a w Anglii — 169, we Francji — 147, w Niemczech — 96, we Włoszech — 61, a u nas w Polsce tylko 26 sztuk. Wobec powyższego poczta nasza ma ogromne widoki rozwoju z chwilą osiągnięcia właściwego poziomu narodowej stopy życiowej.

Wyjaśnienie.

W poprzednim numerze „Il. Wiad. Fil." umieściliśmy notatkę o lokalnym znaczku dopłatnym Lipna Warszawskiego. Ponieważ niektórzy z naszych czytelników dopatrzyli się w niej nowego odkrycia, przeto wyjaśniamy, że wzmianka o takim znaczku znajduje się w wydawnictwie „Polskie Znaki Pocztowe", którą znaliśmy. Nam chodziło o stwierdzenie autentyczności przedstawionych egzemplarzy i dlatego odwołaliśmy się do filatelistów, znających bliżej ówczesne stosunki w Lipnie.

Radomir Krokowski.

Nalepki polskie.

ciąg dalszy

h) religijne:

L.p.	rodzaj	wymiary w mm	kolor	treść
10.	Oprócz 50 gr 20 gr	31×28	granatowy	Fragment wież, u góry: „Seminarium Duchowne", niżej cyfry, u dołu: „W Krakowie".
12.	10 gr	29×19	zielony	Oko opatrzności, niżej napis: Opatrzności Bożej Votum Narodowe 1791".
13.	10, 30 gr	37×39	granatowy, czerwony	Głowa księdza nad budynkiem, napis: „Na Seminarium Zagraniczne w Poznaniu, Na Wychodźtwie Polskie Dusze Giną".

i) na budowy:

L.p.	rodzaj	wymiary w mm	kolor	treść
8.	Oprócz 5 gr			„Na Budowę Szkół Powsz. w ornamencie.
	10, 20 gr i	19×24	nieb., ziel.	„ „ „
	30, 50 gr, 1 zł	19×33	nieb., brąz.	„ „ „
	10 gr	21×29	czerwony	„10 groszy na Tow. Pop. Bud. Szk. Powsz. r. szk. 1936/37".
	—	20×26 cięty	czarny	„Złóż grosz na Tow. Pop. Bud. Szk. Powsz.".
12.	10 mk.	32×31	niebieski	Trzy postacie dźwigające cegłę z literami: „T. B. P.", w otoku napis: „Cegiełka II Domu Techników we Lwowie", w rogach cyfry.
13.	2	26×35	niebieski	W owalu portret dr Jordana, napis: „Tow. Opieki nad Młodz. Szkół Średnich, na Dom im. dr Jordana". Ornamenty z liści.
14.	10 gr	18×24	czerwony	Wąż owinięty dookoła czary, napis: „Na Urządzenie Pracowni Farm U. J. i Budowę Domu Farmaceutów".
15.	10 gr	25×25	amarant.	Stylizowany orzeł dzierżący tarczę, napis: „Na Pomnik Gen. T. Rozwadowskiego".
16.	f5 gr	22×33	niebieski	Ręce trzymające koronę, z boków kolumny, u góry 5 groszy, na dole napis: „Na Budowę Muzeum Narodowego w Krakowie".

Dokończenie nastąpi.

NUMIZMATYKA

Antoni Szczawiński — Toruń.

O monetach polskich

(ciąg dalszy)

Do tej epoki należą również brakteaty z napisami odpowiednimi do rysunków. Tego rodzaju brakteaty do dziś dnia stanowią prawdziwą zagadkę dla numizmatyków.

Na podstawie przestudiowanej dotychczas literatury o numizmatyce polskiej wnioskuję, że brakteatów tych dostarczyło nam tylko jedno wykopalisko w

Wieńcu w nieznanych ilościach poszczególnych rodzajów.

Rysunek 77. W polu monety widzimy syrenę trzymającą w rękach rozdwojony ogon. Dokoła rysunku napis SI-RENA. Waga 3 grany.

Rysunek 78. przedstawia orła ze spuszczonymi w dół skrzydłami; napis AQV-ILA, waga jak poprzedni.

Rysunek 79. Przez środek monety przechodzi krzyż, na którym spoczywa dłoń (przypuszczać należy symbol prawicy Bożej), w otoku napis DE-X-TE-RA. Waga 2 grany.

Rys. 77. Rys. 78. Rys. 79. Rys. 80. Rys. 81. Rys. 82 Rys. 83 Rys. 84. Rys 85.

Rysunek 80. Na środku monety przedstawiony patriarchalny krzyż pomiędzy ramionami którego umieszczone są litery C. R. V. X. Waga 2 grany.

Wszystkie wyżej opisane cztery typy tych brakteatów są bardzo dobrze wykonane i utrzymane co przemawia za tym, że znajdowały się krótko w obiegu.

W epoce panowania Władysława III Laskońskiego notujemy zmianę, która nastąpiła w ustroju menniczym a mianowicie: waga denara została zmniejszona do 4 gran i rozpoczęto ponownie bić monetę dwustronnie.

W okresie rządów tego króla wybijano denary w Krakowie i Gnieźnie. Pomiędzy Gnieźnieńskimi denarami notujemy co prawda jeszcze brakteaty jednostronne, lecz wówczas waga tych wynosi 2 grany, co przemawia za tym, że brakteat jednostronny stanowił ½ wartości denara. Z mennicy Krakowskiej pochodzi dość zagadkowy egzemplarz brakteatu, z rozmiaru którego można przypuszczać, że nie był to pieniądz a coś w rodzaju medalu. Całkowity jednak brak danych o tego rodzaju pieniądzu pozwala tylko czynić pewne przypuszczenia.

Rysunek 81. W środku perłowego obwodu widzimy zwierzę (według Reichla i Lelewela jest to żubr), w otoku napis +DV... DIZLAVS (dux Vladizlaus).

Druga moneta z Krakowskiej mennicy (rys. 82) przedstawia na stronie głównej dwie osoby trzymające chorągiew, na stronie odwrotnej cztery perłowe linie oraz rozrzucone w odstępach pojedyncze litery, z których można ułożyć wyraz LODISLTVS. Waga 4 grany. Te denary są bite dość niedbale, rysunek jednej strony przebija się na drugą.

Z mennicy Gnieźnieńskiej rozróżniamy 3 typy denarów.

Typ I (rysunek 82) W obwodzie perełkowym książe siedzący na tronie i trzymający w ręce mały krzyżyk. Na stronie odwrotnej widzimy postać biskupa z pastorałem i w otoku napis SCS VENCEZLAVS — waga 4 grany, bity jednostronnie 2 grany.

Jest to moneta pospolita i nisko ceniona.

Typ II (rysunek 83) Jest to brakteat. W obwodzie perełkowym wśród czterech łuków znajduje się popiersie biskupa. W otoku napis DVX ENOZLAVS (pewnie DVXVENOEZLAVS). Bicie bardzo delikatne.

Typ III (rysunek 84) W perłowym obwodzie książe siedzący z mieczem w prawej a liliowym berłem w lewej ręce. W otoku szczątki liter. Na stronie odwrotnej rysunek lwa oraz kilka niezrozumiałych liter. Ten typ dotychczas występuje zaledwie w paru egzemplarzach.

Ciąg dalszy nastąpi.

ADRES REDAKCJI: POZNAŃ, AL. MARCINKOWSKIEGO № 7.

Redaktor treści: Wincenty Przywitowski — Redaktor ogłoszeń i wydawca: Jan Witkowski.

Zawsze poszukiwane znaczki polskie!



1918 r. Pomnikowe

5/2 fen.	—.10
10/6 fen.	—.10
25/10 fen	—.25
50/20 fen.	—.25
S. 2 seria 4 wart.	1.—

1919 r. wyd. krakowskie „POCZTA POLSKA" na austriackich

	*	⊙
6 halerzy	3.50	3.50
12 halerzy	5.50	- - -
25/80 hal.	1.—	1.—
40 halerzy	4.50	5.50
50 halerzy	- - -	2.—
60 halerzy	1.65	1.65
80 halerzy	1.56	1.65
1 korona	- - -	2.75
2 korony	1.50	- - -
15 hal. dopł.	1.75	- - -

wszystkie te znaczki są gwarantowane przez prof. Miksteina

I POLSKA WYSTAWA MAREK



5 5

1919 r. Nadruk na 5, 10, 15, 25, 50 fen **nieząbkowane**

S. 13 1, - 1.—

1919 r. Ten sam nadruk na **zn. ząbkowanych.**

S. 14. —,50 ,50

na liście —,75



1919. Wydanie sejmowe

	*	⊙
10 fen.	—.10	—.10
15 fen.	—.10	—.10
20 fen.	—.15	—.15
duży form.		
20 fen.	.25	- - - -
mały form.		
25 fen.	—.10	—.10
50 fen.	—.15	—.15
1 mk.	—.10	10.—



1919 r. Wydanie poznańskie

	*	⊙
5/2 fen.	3.75	3.50
$5/7^{1}/$ fen.	—.25	—.20
5/20 fen.	—.30	.20
10/25 fen.	1.20	—.90
10/40 fen.	—.45	—.30
S.16 seria 5 wart.	5.25	4.50



1921 r. Wydanie konstytucyjne

	*	⊙
2 mk.	—.5	—.25
3 mk.	.15	—.25
4 mk.	—.12	.25
6 mk	.20	—.30
10 mk.	—.30	—.25
25 mk.	—.25	—.20
50 mk.	—.30	—.15
S.23 seria 7 wart.	1.40	1.20



1920 r. Urzędowe

3 fen.	—.08
5 fen.	—.05
10 fen	—.05
15 fen.	—.15
25 fen.	—.05
50 fen.	—.05
100 fen.	—.08
150 fen.	—.10
200 fen.	—.20
300 fen.	—.10
600 fen.	—.15
S. 111 seria 11 wart.	—.90



1920 r. 5, 10, 15, 25, 50 fen. 1, 1.50, 2, 2.50. 5 kor.

S. 151 —.70 —.95

L E V A N T

1919 r. Poczta Polska w Konstantynopolu

3. 5, 10, 15. 20, 25, 50 fen. 1, 1,50 2, 2,50, 5. mk.

S. 156 8 —

Ceny na wszystkie znaczki polskie w seriach, serie zagraniczne, pakiety i przyb. filatelistyczne

znajdziesz w cenniku głównym

który wysyłamy po nadesłaniu 25 gr.

Wszystkich naszych

P. T. klientów

z poza Poznania

uprzejmie zapraszamy do **zwiedzenia** naszego przedsiębiorstwa w czasie

Targów Poznańskich

30. 4. 39 r. — 7. 5. 39 r.

Odwiedzenie naszej firmy nie zobowiązuje nikogo do kupna.

K U P I M Y

zaraz

za gotówkę

następujące znaczki polskie

I. znaczek Polski 1860/3 *,⊙ i na listach

P.P./G.G W.
3 fen i całe serie

LUBLIN na Karolu
3,50 hal i całe serie
10|30 „ nadr. fiolet

KRAKÓW
wszystkie lepsze wartości z gwar. prof. Miksteina

ORZEŁ FRANKO
1.000.000 i 2.000.000 * i ⊙

NA SKARB
całe serie * i ⊙
Wydania złotowe różne wart. tylko *

LOTNICZE 1929
serie *

TABROMIK
serie * i ⊙ autent.

PORT GDAŃSK
1 złotowki I i II oraz lepsze wartości

KORPUS
lepsze wartości i komplety

Prosimy o oferty z podaniem realnych cen możliwych do przyjęcia. Oferty nieodpowiednie po. zostawiamy bez odpowiedzi, o ile nienadesłano znaczka na odpowiedź.

Znaczków prosimy narazie nie wysyłać przed wyraźnym, naszym zleceniem.

Prócz tego kupujemy stale całe partie zbiory resztówki it.d. i płacimy najwyższe ceny!

Czcionkami Drukarni L. Misiak, (dawniej D. O. K. VII.) Poznań, ulica Babińskiego 3.